

Moord
in de
aula

1.

Het was een mooie woensdagochtend. 26 oktober. Zonnig, maar amper zeven graden. Zoals altijd stond de professor om half zeven op om zich klaar te maken voor de dag. Haar slaapkamer was mooi ingericht met pasteligrijze muren en een ingemaakte kast van een witte crèmekleur. Haar dressoir was antiek en het blad was van een oud marmer dat je nog zelden tegenkomt. Een paar mooie foto's sierden de wanden. Ze zette haar iPad aan. Haar vingers raakten het scherm aan en even later neurieden de prachtige vioolklanken van Paganini door de draagbare speakers. Routineus maakte ze haar toilet. Een dag zoals alle andere, en niets in wat gebeurde, deed vermoeden welk onheil haar te wachten stond.

Ze woonde hier nu zeven jaar. En elke ochtend was haar slaapkamer haar veilige haven ver weg van de drukte van de universiteit en het gewoel van de kinderen. Elke ochtend opnieuw laadde zij haar batterijen hier op. Ze wist dat ze welgeteld dertig minuten voor zichzelf had, dertig minuten rust vooraleer ze in de cadans van de sneltrein waaruit haar leven bestond terecht zou komen. Ze was er best gelukkig mee. Ze zette zich honderd procent in voor de opvoeding van haar kinderen en tegelijkertijd droeg ze zorg voor de intellectuele ontplooiing van haar honderden studenten. Ze had de reputatie een harde prof te zijn, een moeilijke prof, die haar grootste genot in het uitputten van haar studenten vond. De prof waar het altijd iets méér moest bij zijn. Ze lag daar niet wakker van. Want een deel van haar studenten, niet toevallig die studenten die haar konden appreciëren en tegelijkertijd aan haar strikte kwaliteitseisen wisten te beantwoorden, waren zich er bewust van dat professor Roossen 'topproducten' afleverde. Als je een student met een product kon vergelijken, natuurlijk, flitste het door professor Roossens hoofd terwijl ze mechanisch haar haren borstelde en in de

spiegel van haar dressoir tuurde om haar wenkbrauwen te inspecteren. Als je bij Roossen slaagt, vind je je weg wel, daar stelde ze zichzelf mee gerust. Al tien jaar kwam ze ex-studenten tegen op de plekken waar ze om professionele redenen moest zijn. Dat weerzien was telkens heel hartelijk. Toegegeven, elk van hen had haar ooit wel vervloekt, als ze bijvoorbeeld een paper teruggekregen hadden waarvan alleen al de inleiding de goedkeuring van de professor niet kon wegdragen en waar die laatste daarom in grote rode letters 'OPNIEUW' over had geschreven. Goed moest het zijn. Perfectie was de norm. Wat die studenten achteraf gingen beseffen, is dat ze zichzelf dankzij haar inzicht en tips naar een hoger niveau hadden getild. Wie bij haar slaagde, zou later in zijn of haar professionele carrière niet veel moeilijkheden onder vinden. Hun geest was scherp, kritisch en analytisch en ze waren in staat om out of the box te denken. God, wat haat ik die term, ging het door het hoofd van de professor. 'Out of the box' lipte haar mond en je kon de afkeer van haar gezicht aflezen. Hoezeer ze ook een hekel had aan de term, des te meer hield ze van dat waar hij voor stond. Recht was immers een dynamisch gegeven. Zonder kritische geesten, zonder denkers en durvers zou een maatschappij nooit de wetten krijgen die ze verdiende. Vooral vandaag, in een maatschappij die voortdurend in beweging is, moest de wetgevende macht een vinger aan de pols houden en moesten de wetten een kader scheppen om van deze wereld een betere plek te maken. Ze was dol op de wet, en wat voor anderen het saaiste van het saaiste leek – even interessant als het lezen van een telefoonboek of het kijken naar het testbeeld op televisie –, was voor haar uitermate fascinerend. Dat gold in het bijzonder voor het strafrecht. Het strafrecht en alle specifieke wetten die het omkaderden, hielden immers de maatschappij in evenwicht. Het zorgde ervoor dat mensen bescherming genoten waar ze anders overgeleverd zouden zijn aan de willekeur van de machtigste en de sterkste. Zelfs in de nasleep van de aanslagen in Brussel, in een land dat kreunde onder het juk van de terreurdreiging, was zij erop blijven hameren dat een rechtssysteem in de eerste plaats gebonden bleef aan strikte regels. En ze had meer dan eens tijdens haar colleges gezegd dat een aantal door

iedereen manifest als moreel verwerpelijk beschouwde handelingen eigenlijk niet strafrechtelijk gesanctioneerd kon worden om de doodeenvoudige reden dat er geen regels bestonden om ze te sanctioneren. Op zo'n moment gaf ze voorbeelden als de incestueuze relatie tussen instemmende meerderjarigen, ver doorgedreven belastingontwijking, vriendjespolitiek, mondelinge beledigingen onder vier ogen en het voorbeeld van een psychopaat die vastberaden is een aantal mensen uit de weg te ruimen, hiertoe de nodige voorbereidingen treft, maar net op tijd tot inkeer komt. 'Allemaal ten zeerste laakbaar. Maar strafbaar?', vroeg ze dan retorisch. Vervolgens antwoordde ze parmantig: 'Ik dacht het niet!' Op zo'n moment bracht ze graag het dictum in herinnering: '*Everything which is not forbidden is allowed*', alles wat niet expliciet verboden is, is toegelaten.

Net daarom had ze het ook zo moeilijk met de criticasters van het aanwenden van procedures en procedurefouten in het strafrecht. Ze begreep hen wel, daar niet van. Ze vond het wel degelijk jammer dat manifeste criminelen vrijgesproken werden door procedurefouten. Dat in een dossier van twee- à drieduizend pagina's één enkel foutief uitgevoerde telefoontap er vroeger toe kon leiden dat het vergaarde bewijs als onrechtmatig werd bestempeld en dat de beklaagden daardoor werden vrijgesproken, zat ook haar soms hoog. Maar dat was het punt niet. Beseften diezelfde criticasters niet dat het net die procedures waren die bescherming boden tegen willekeur en machtsmisbruik? Dat procedures de enige garantie waren tegen totalitaire regimes? Een mens is pas schuldig als zijn schuld bewezen is. Willen we misschien terug naar de middeleeuwen, waar een beschuldigde verantwoordelijk was voor het bewijzen van zijn eigen onschuld? Nee toch? Wel, procedures helpen ons daarbij, en een advocaat die dat niet inzag, mocht gerust zijn bachelor opnieuw bij haar komen afleggen, want aan diens opleiding schortte vast iets.

En voor studenten die dat niet inzagen, had ze weinig of geen medelijden. Alleen zij die aan haar strenge kwaliteitseisen voldeden, mochten naar het volgende jaar. Jammer genoeg leverde dat soms haatmails en bedreigingen op. Sommige studenten oordeelden immers over zichzelf

dat ze het wel goed deden. Maar papegaaien, jaknikkers en meelopers hoorden niet in haar les thuis. Iedereen kon een tekst uit het hoofd leren, er een kritische blik op werpen was echter weinigen gegeven. De 'vanbuitenleerders' kregen hoop en al tien op twintig omdat het niet anders kon, maar liefst van al had ze hen laten zakken. Ze besepte dat ze zich daar niet altijd populair mee maakte, maar populair zijn stond helaas niet in het takenpakket van haar functieomschrijving. Haar taak was mensen opleiden en voorbereiden op knappe prestaties.

Oei, dacht ze, terwijl ze naar het scherm van haar iPad keek, is het al zo laat? Ze inspecteerde zichzelf nog een laatste keer in de spiegel, keek of haar korte, half rechtopstaande haren allen dezelfde richting uitwezen, koos de met een cameo gesierde koralen halsketting uit een verzameling van juwelen die op de platte lade van haar kleerkast lag, deed het licht van haar kamer uit en riep 'Opstaan kinderen!' in de traphal. Ze wist dat ze zo dadelijk nog even naar boven zou moeten om elk van hen apart wakker te maken. Het waren vaste slapers.

2.

Stipt om kwart voor acht vertrok ze met haar drie kinderen richting Antwerpen-centrum. Haar leven was de regelmaat zelve. Dat was ooit anders geweest. Soms droomde ze ervan om nog eens onbezonnen te kunnen zijn. Opnieuw student. Op stap gaan tot diep in de nacht en dan beslissen om de lessen te skippen. Niet dat ze dat zo vaak gedaan had, maar ze was niet heiliger dan de paus. Nooit geweest. Het hoorde nu eenmaal bij de studententijd. Wie zich tijdens de studententijd niet had overgeleverd aan dergelijke decadente uitspattingen, kwam zichzelf vroeg of laat toch tegen met een groot gevoel van gemis. Dat gemis vertaalde zich op gevorderde leeftijd in krampachtige inhaalbewegingen, met alle gevolgen van dien. Maar al te vaak had ze proffen, advocaten, bedrijfsleiders gezien die op hun veertigste hun achterstand wilden inhalen, en nooit was hun persoonlijke leven er daardoor op vooruitgegaan. Haar eigen studenten hadden haar eens bezig moeten zien tijdens de studententijd. Gelukkig bestonden er toen nog geen smartphones die met een eenvoudige druk op de knop je uitspattingen aan duizenden mensen kenbaar konden maken en eeuwig konden bewaren. Soms had ze medelijden met deze generatie aan blauwe beeldschermpjes gekluisterde jongeren. Schermslaafjes die werden geleefd door hun smartphones en wiens privacy was herleid tot nul. Gelukkige slaven? Ze schudde haar hoofd van nee. Smartphonezombies. *Smombies*, ja. Zelf had ze met volle teugen van haar studententijd genoten. Ze had nergens spijt van, integendeel. 'Alles op zijn tijd' was altijd haar motto geweest. Nu ja, alles op zijn tijd was misschien veel gezegd. In minstens één opzicht was ze er wel heel vroeg bij geweest. Toen ze een aantal jaren geleden tot professor benoemd werd, was ze een van de jongste proffen die die eer ooit te beurt was gevallen. Nodeloos te vermelden dat sommige van haar collega's toen groen van jaloezie zagen.

Haar recente benoeming tot ministerieel expert gooide extra olie op het vuur. Een aantal ego's had toen een nog zwaardere deuk opgelopen. Aangezien het bijna allemaal om mannen ging, zou je evengoed kunnen zeggen dat ze zich allen diep in hun kruis getast voelden. Soms, afgaande op de blikken van die jaloerse collega's, kon ze zich niet van de indruk ontdoen dat sommigen onder hen haar liever kwijt dan rijk zouden zijn. In de academische wereld was dat soort afgunst jammer genoeg schering en inslag. Ach ja, zuchtte ze, misschien is dat verschijnsel niet alleen courant in de academische wereld, en ze troostte zich bovendien met de gedachte dat er ook meer dan genoeg collega's waren die haar het succes wel gunden en haar hartelijk hadden gefeliciteerd, collega's die beseften dat het vandaag haar beurt was, maar morgen misschien die van hen. Onwillekeurig moest ze denken aan haar prof natuurrecht, een hoogst beminnelijke man die met een enkele blik een hele aula het zwijgen kon opleggen. Zijn levensvisie was gebaseerd op natuurrecht. Doe een ander niet aan wat je niet bij jezelf wil. Glimlachend keek ze in de achteruitkijkspiegel naar haar drie kinderen, die vol spanning naar buiten keken en het spelletje 'om ter eerst een gele auto zien' speelden. Geen geruzie deze keer. Het vervulde haar van geluk.

3.

Mannen. Mannen in haar leven was niet haar grootste succes. Vele mannen schrikken blijkbaar terug voor een hoogopgeleide vrouw. Een vrouw met een eigen karakter die misschien wel intelligenter was dan zichzelf. Een vrouw die je niet dom kon houden en die zich niet liet paaien met wat luxeproducten. Ze begreep het soms niet. Tenminste, ze begreep het 'spel' maar al te goed, maar ze kon zich in de verste verte niet voorstellen dat zij het mee zou spelen. Zij was niet zoals die vrouwen die zichzelf konden wegcijferen met als enige doel het geluk van hun mannen. En dan was het nog maar de vraag of ze daarmee hun mannen echt gelukkiger maakten. Soms leek het haar dat het gedrag van die vrouwen eerder het egoïsme en het kinderachtige egocentrisme van hun echtgenoten versterkten en dat dat geenszins tot het geluk van manlief bijdroeg. Uren kon ze erover discussiëren met zowel haar mannelijke als vrouwelijke collega's. Steevast verschuilden mannen zich in dergelijke discussies achter hun machohouding, of nog erger, ze deden alsof het voor hen geen rol speelde. Dungezaaid waren de mannen die vonden dat hun vrouw evenveel ontplooiingsrecht had als zichzelf. Verdomd, dacht ze. Dat zou nog een mooi artikel zijn in ons strafwetboek. Artikel 422 quinquies: 'Elke man die zijn vrouw belemmert in haar ontplooiing kan tot levenslang krijgen.' Een glimlach verscheen op haar lippen, en ze breide er nog artikel 422 sexies aan vast: 'Een vrouw die beperkt wordt in haar mogelijkheden door haar partner kan zich in geval van geweldadaden tegen die persoon steeds beroepen op uitlokking.' Het was een grappig toeval dat net op dat moment Marco Borsato op Radio 1 werd gespeeld met het liedje 'De meeste dromen zijn bedrog'.

Snel gaf ze de kinderen een laatste kus aan de schoolpoort. De lieve glimlachjes die haar achternakeken, maakten haar weemoedig. Het